

prof. Mošil aj.). Podobne i príspevok Hempelův, Stegmüllerův, Šaninův, Markovův aj.

Pokud jsem byl přítomen výkladům československých účastníků, měly vesměs kladný ohlas a dobré hodnocení (Hájek, Kučera, Chytil, Linhart, Materna, Sochor, Balcar, Berka, Sgall) a vzbudzovaly zájem o čs. produkci ve vědních oborech projednávaných na sjezdu.

Kongres byl i významnou společenskou událostí zainteresovaných vědeckých kruhů. Zvláště příznivě na delegáty působila pozornost věnovaná delegátům nejvyššími vládními místy. Také koncert státního symfonického orchestru přispěl k utváření dobré atmosféry pro sjezdové jednání.

J. Pinkava

IV. SOVIETSKO-ČESKOSLOVENSKÉ FILOZOFICKÉ SYMPÓZIUM V MOSKVE

Možno povedať, že každoročné pravidelné stretnutia československých filozofov so svojimi sovietskymi kolegami sa už stali dobrým zvykom, ktorý prispieva nielen k vzájomnému zblížovaniu, ale aj k rozšíreniu pohľadu na problematiku, ktorú rozpracúvajú vedeckí pracovníci oboch zúčastnených krajín v oblasti filozofie.

Minuloročné — v poradí štvrté — sovietsko-československé filozofické sympóziium sa týkalo otázok vedeckotechnickej revolúcie v súvislosti s dokončovaním spoločnej československo-sovietskej publikácie nazvanej Človek—veda—technika. Sympóziium sa konalo v Moskve od 15. do 22. novembra 1971 a po organizačnej stránke ho zabezpečoval Filozofický ústav Akadémie vied ZSSR.

Z československej strany sa na sympóziu zúčastnilo 12 delegátov z pražského Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV a bratislavského Filozofického ústavu SAV. Sovietsku stranu zastupovali poprední pracovníci týchto ústavov: Filozofického ústavu AV ZSSR, Ústavu histórie prírodných vied a techniky AV ZSSR, Ústavu filozofie a práva AV Arménskej sovietskej socialistickej republiky a Ústavu filozofie AV Gruzínskej SSR. Československú delegáciu viedol člen korešpondent Radovan Richta, DrSc., sovietsku akademik Bonifatij Michailovič Kedrov.

Kolektív filozofov obidvoch krajín vychádzal pri svojej práci z názoru, že v súvislosti s veľkou úlohou, ktorú má vedeckotechnická revolúcia v živote a rozvoji súčasnej spoločnosti, vzniká nevyhnutnosť všestrannej analýzy vedeckotechnickej revolúcie. Účastníci sympózia sa zhodli v názore, že analýzy vedeckotechnickej revolúcie, s ktorými sme sa dosiaľ stretli, boli spravidla ohraničené pohľadom na niektorú jej stránku, bez toho, aby poskytli možnosť pochopiť vzájomné súvislosti a spojenia tejto stránky s ostatnými stránkami vedeckotechnickej revolúcie.

Autorský a redakčný kolektív pripravovanej publikácie Človek—veda—technika, ktorá bude spoločným príspevkom československých a sovietskych filozofov na XV. medzinárodnom filozofickom kongrese (bude sa týkať predovšetkým otázok vedeckotechnickej revolúcie), si pred seba položil cieľ skúmať vedeckotechnickú revolúciu ako celistvý proces. Ide o pokus analyzovať z marxistických pozícií taký zložitý jav, ako je vedeckotechnická revolúcia. Takýto syntetický, komplexný pohľad na vedeckotechnickú revolúciu predpokladá predchádzajúce analytické skúmanie rozličných aspektov vedeckotechnickej revolúcie.

V rámci knihy Človek—veda—technika boli tieto aspekty rozdelené do troch skupín: do prvej skupiny boli zaradené problémy prírodovedného a technického roz-

voja, do druhej sociálne (sociologické) problémy a do tretej filozofické problémy, ktoré súvisia s vedeckotechnickou revolúciou. Na základe tohto rozdelenia prebiehala i sama práca sympóziá. Účastníci boli rozdelení do troch sekcií, v rámci ktorých sa zaoberali posudzovaním autorských príspevkov a jednotlivými problémami tej-ktorej časti. Na plenárnych zasadnutiach sympóziá sa riešili všeobecné teoretické a základné metodologické otázky.

Ako hlavný metodologický predpoklad celej nasledujúcej práce na publikácii boli vyslovené predovšetkým tieto zásady: analyzovaný jav (vedeckotechnická revolúcia) a každá jej stránka sa má skúmať:

1. vo vývine, historicky odkrývajúc genézu a tendencie pohybu predmetu skúmania;

2. v súvislostiach vzájomného pôsobenia všetkých stránok skúmaného javu, a ak sa berie do úvahy jednotlivý aspekt, tak v rámci tohto aspektu v súvislostiach vzájomného pôsobenia všetkých jeho stránok a faktorov;

3. v jeho vnútornej protirečivosti;

4. v jeho determinovanosti sociálnymi a ekonomickými príčinami.

IV. sovietsko-československé filozofické sympóziium v Moskve malo pracovný charakter a nieslo sa v znamení príprav teoretickej koncepcie vystúpenia československých a sovietskych filozofov na XV. medzinárodnom filozofickom kongrese, ktorý sa bude konať vo Varne roku 1973. Viacerí účastníci sympóziá zdôrazňovali mimoriadny vedecký a ideologický význam práce na problematike vedeckotechnickej revolúcie.

Možno na záver povedať, že sympóziium bolo plodným a všestranne užitočným príspevkom k úspešnému dokončeniu plánovanej práce a k realizácii pôvodných zámerov jej autorov.

Dalimír Hajko

PREDNÁŠKA J. BODNÁRA V SLOVENSKEJ FILOZOFICKEJ SPOLOČNOSTI

Otázky vedeckotechnickej revolúcie sa dnes dostávajú do popredia záujmu pracovníkov rôznych vedných odborov na celom svete. Vedci socialistických krajín venujú tejto problémovej oblasti zvlášť veľkú pozornosť, a to predovšetkým preto, lebo ukázanie cesty k riešeniu *jednotlivých* otázok je nevyhnutné pre zaujatie principiálneho stanoviska pri určovaní základných vývinových tendencií socialistickej spoločnosti v období vedeckotechnickej revolúcie a možností ich poznania a ovládania. O tom, že ide o nesmierne dôležitú a súčasne aj náročnú problematiku, už dnes vonkoncom nemožno pochybovať.

Rozsah spomenutej problémovej oblasti je veľký a zasahuje do sféry niekoľkých vedných disciplín. V neposlednom rade sa dotýka aj filozofie a svetonázorovej oblasti. Na túto stránku problematiky vedeckotechnickej revolúcie obrátil svoju pozornosť člen korešpondent Ján Bodnár, DrSc., vo svojej prednáške nazvanej *Človek—veda—technika*, ktorú predniesol na pôde Slovenskej filozofickej spoločnosti dňa 25. novembra 1971.

Prednáška, ktorú uverejníme ako samostatný článok v nasledujúcom čísle nášho